



Stichting Pensioenfonds DSM Nederland  
Resultaten deelnemersonderzoek 2016  
December 2016

# Inhoud

---

- Profiel respondenten Pagina 5 t/m 7
- Pensioenbewustzijn & kennis Pagina 8 t/m 20
- Vertrouwen in pensioenfonds Pagina 21 t/m 25
- Communicatiemiddelen Pagina 26 t/m 55

# Algemeen

---

- 695 respondenten, response rate = 8,7% (7.979 aangeschreven). De datacollectie heeft plaatsgevonden van 7 november 2016 tot en met 18 november 2016.
- Sommige vragen hoeven niet door alle respondenten te worden ingevuld (Bijv. bij indien nee → ga naar vraag X). Indien het aantal respondenten minder is dan 695, dan is dit bij de desbetreffende vraag aangegeven (aantal respondenten is uitgedrukt als 'n').
- Percentages zijn afgerond naar gehele procenten.
- Dit onderzoeksrapport zet de resultaten van 2016, waar mogelijk, af tegen de meting van 2014 (n=978) en 2012 (n=666)

# Respons

---

- Voor het onderzoek zijn 7979 potentiële respondenten benaderd. 695 hebben het onderzoek daadwerkelijk ingevuld. De respons is dus 8,7%. Dit is lager dan in 2014 (12,5%).
- De minimaal vereiste respons was 367 (betrouwbaarheidsniveau 95%) respondenten. 695 (betrouwbaarheidsniveau 99%) respondenten ligt dus ruim boven het minimum.
- De meerderheid van de respondenten valt in de leeftijdscategorie 41-54 en is meer dan 10 jaar werkzaam voor DSM.

## Profiel respondenten

---

- Wat is uw leeftijd?

<b>Leeftijd</b>	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
30 jaar of jonger	<b>3%</b>	5%	5%
Tussen 31 en 40 jaar	<b>12%</b>	15%	16%
Tussen 41 en 54 jaar	<b>39%</b>	47%	46%
Tussen 55 en 59 jaar	<b>28%</b>	21%	21%
60 jaar of ouder	<b>18%</b>	12%	12%

## Profiel respondententen

---

- Hoe lang bent u in dienst bij DSM?

<b>Dienstjaren</b>	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Minder dan 3 jaar	<b>7%</b>	8%	10%
Tussen de 3 en 10 jaar	<b>20%</b>	23%	20%
Langer dan 10 jaar	<b>73%</b>	69%	70%

## Profiel respondententen

---

- Bent of was u deelnemer in de prepensioenregeling (PPS)?

	<b>2016</b>
Ja	<b>64%</b>
Nee	<b>36%</b>

## Pensioenbewustzijn & kennis

- Vraag 1  
Bent u geïnteresseerd in uw pensioen?

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Nee, maar ik ga ervan uit dat het goed zit	<b>2%</b>	4%	3%
Nee, ik vind het veel te ingewikkeld	<b>2%</b>	3%	1%
Nee, mijn pensioen is nog ver weg	<b>2%</b>	3%	3%
Nee, maar ik zou me daar eigenlijk veel meer in willen verdiepen	<b>5%</b>	7%	6%
Ik ben matig geïnteresseerd	<b>10%</b>	16%	14%
Ja, ik ben geïnteresseerd in mijn pensioen	<b>40%</b>	38%	39%
Ja, ik ben zeer geïnteresseerd in mijn pensioen	<b>39%</b>	29%	34%



## Pensioenbewustzijn & kennis

---

- Vraag 2  
Wat doet u met de post die u ontvangt van PDN?

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Die lees ik goed door	<b>48%</b>	45%	42%
Die lees ik op hoofdlijnen	<b>42%</b>	47%	48%
Die lees ik niet, maar bewaar ik wel	<b>6%</b>	7%	9%
Die lees ik niet en gooi ik weg	<b>2%</b>	1%	1%
Anders, namelijk:	<b>2%</b>	-	-

## Pensioenbewustzijn & kennis

---

- Vraag 3  
Wanneer verwacht u met pensioen te gaan?

---

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Geen idee. Ik denk er nog niet over na	<b>28%</b>	28%	31 %
Ik heb een bepaalde leeftijd in gedachten	<b>72%</b>	72%	69 %

## Pensioenbewustzijn & kennis

---

- Indien: ik heb een bepaalde leeftijd in gedachten
- Namelijk:

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Leeftijd	<b>64,2 jaar</b>	67 jaar	64 jaar

## Pensioenbewustzijn & kennis

---

- Vraag 4  
Weet u op hoeveel pensioen u straks kunt rekenen?

---

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Ik weet precies wat ik aan pensioen opbouw	<b>23%</b>	18%	18%
Ik ken mijn pensioensituatie op hoofdlijnen	<b>57%</b>	56%	44%
Ik weet niet goed wat ik opbouw	<b>20%</b>	26%	38 %

## Pensioenbewustzijn & kennis

- Vraag 4  
Weet u op hoeveel pensioen u straks kunt rekenen?

	Totaal n=695	≤ 30 jr n=21	31 t/m 40 jr n=86	41 t/m 54 jr n=271	55 t/m 59 jr n=192	≥ 60 jr n=125
Ik weet precies wat ik aan pensioen opbouw	<b>23%</b>	10%	7%	15%	27%	46%
Ik ken mijn pensioensituatie op hoofdlijnen	<b>57%</b>	29%	57%	61%	62%	44%
Ik weet niet goed wat ik opbouw	<b>20%</b>	62%	36%	24%	11%	10%

## Pensioenbewustzijn & kennis

- Vraag 5  
In hoeverre bent u bekend met uw pensioenregeling?  
*1 volledig onbekend – 5 volledig bekend*

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
1: volledig onbekend	<b>3%</b>	4%	2 %
2	<b>8%</b>	12%	13 %
3	<b>26%</b>	35%	32 %
4	<b>53%</b>	39%	41 %
5: volledig bekend	<b>9%</b>	10%	12 %

## Pensioenbewustzijn & kennis

### ■ Vraag 6

Kunt u aangeven welke onderdelen van de pensioenregeling u kent?

	2016	2014	2012
Ik weet dat mijn pensioenopbouw gebeurt in een middelloonregeling.	84%	82%	88%
Ik weet dat de jaarlijkse pensioenopbouw 1,875% bedraagt.	45%	57%	-
Ik weet dat de jaarlijkse pensioenopbouw vanaf 2015 maximaal 1,875% is.	42%	60%	-
Ik weet dat mijn pensioenopbouw vanaf 1 januari 2015 berekend wordt met een pensioen(reken)leeftijd van 67 jaar.	83%	70%	-
Ik weet dat een Nettopensioenregeling bestaat, waarmee ook pensioen over het salaris boven 101.519 euro (het grensbedrag in 2016) kan worden opgebouwd.	34%	-	-

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Ik weet dat de toeslagverlening (indexatie) voorwaardelijk is (dus niet gegarandeerd).	<b>66%</b>	59%	63%
Ik weet wat wordt bedoeld met 'Voorwaardelijk pensioen' (ook wel versleeprechten genoemd)	<b>15%</b>	12%	20%
Ik ken het onderdeel Ouderdomspensioen waarin ik mijn pensioen opbouw voor later.	<b>65%</b>	51%	64%
Ik ken het onderdeel Partnerpensioen: het inkomen voor mijn (eventuele) partner als ik kom te overlijden.	<b>80%</b>	70%	77%
Ik ken het onderdeel Wezenpensioen: een uitkering voor mijn (eventuele) kind(eren) indien ik kom te overlijden.	<b>60%</b>	50%	58%
Ik ken het onderdeel Arbeidsongeschiktheidspensioen: een uitkering bovenop de WIA-uitkering van de overheid (voor mensen met een pensioenloon boven de WIA-inkomensgrens (€ 53.056)).	<b>33%</b>	26%	30%
Ik ken het onderdeel Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid; de gedeeltelijke of volledige voortzetting van mijn pensioenopbouw, mocht ik (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt worden.	<b>23%</b>	17%	22%
Geen van bovenstaande.	<b>4%</b>	5%	6%



## Pensioenbewustzijn & kennis

### ■ Vraag 7

Welke keuzemogelijkheden binnen de pensioenregeling kent u?

	2016	2014	2012
Waardeoverdracht van mijn opgebouwde pensioen bij een eventuele vorige werkgever naar PDN. Of andersom: waardeoverdracht van PDN naar het pensioenfonds van een eventuele nieuwe werkgever.	67%	62%	62%
Er is een nettopensioenregeling voor deelnemers met een salaris hoger dan € 101.519	33%	-	-
Vervroeging van de pensioendatum (op zijn vroegst kunt u op uw 55e met pensioen gaan).	63%	45%	47%
Deeltijdpensioen. Dit betreft de mogelijkheid om op een moment vanaf uw 55e deels te blijven werken en voor het gedeelte dat u stopt met werken pensioen te ontvangen. Dit doet u een periode voor u volledig met pensioen gaat.	49%	29%	29%
Uitruil partnerpensioen: omzetting van het opgebouwde partnerpensioen in extra ouderdompensioen op het moment dat u met pensioen gaat.	50%	29%	32%

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Variatie in pensioenuitkering: eerst een aantal jaren een hoger ouderdomspensioen en daarna een lager pensioen of andersom.	<b>57%</b>	33%	34%
Geen van bovenstaande.	<b>10%</b>	15%	17%

## Pensioen kennis & bewustzijn

### ■ Vraag 8

In de pensioenregeling van PDN loopt u risico's. Welke risico's kent u?

	2016	2014	2012
Toeslagverlening (indexatie van mijn pensioenopbouw) vindt alleen plaats als de financiële toestand van PDN dat toelaat	<b>76%</b>	69%	71%
De financiële situatie van PDN kan er toe leiden dat er gekort wordt op wat er 'in uw pensioenpot zit' (de opgebouwde pensioenaanspraken)	<b>78%</b>	68%	78%
Als de pensioenregeling zo duur wordt dat de premie ontoereikend is, gaat u mogelijk jaarlijks minder pensioen opbouwen (korting op de toekomstige jaaropbouw)	<b>64%</b>	57%	63%
Geen van bovenstaande	<b>10%</b>	13%	12%

## Pensioenkennis & bewustzijn

---

- Vraag 9

PDN belegt verantwoord. Het fonds wil niet beleggen in bedrijven die mensenrechten niet respecteren, die bij hun productie kinderarbeid inzetten of die bepaalde typen van wapens produceren.

---

	2016	2014
Ik vind dat een goede zaak, ongeacht de vraag of het op lange termijn iets meer of iets minder rendement oplevert.	89%	89%
Ik vind dat het pensioenfonds zoveel mogelijk rendement moet halen. Wel of niet maatschappelijk verantwoord beleggen vind ik daarbij niet relevant.	11%	11%

---

## Vertrouwen in het pensioenfonds

---

- Vraag 10  
Heeft u vertrouwen in PDN?

	2016	2014	2012
Ja, ik heb er vertrouwen in dat PDN mijn belangen goed en professioneel behartigt	<b>81%</b>	83%	84%
Nee, ik heb weinig vertrouwen in PDN	<b>6%</b>	3%	3%
Geen mening. Ik weet niet zo goed wat PDN doet	<b>13%</b>	14%	13%

---

## Vertrouwen in het pensioenfonds

- Indien Nee
- Hoe kan PDN uw vertrouwen het beste verbeteren?

	<b>2016 (n=43)</b>	<b>2014 (n=25)</b>	<b>2012 (n=23)</b>
Mij meer inzicht bieden in wat PDN (voor mij) doet	<b>9%</b>	8%	9%
Mij beter informeren via de site en andere communicatiemiddelen	<b>0%</b>	8%	0%
De financiële resultaten / positie van PDN verbeteren	<b>30%</b>	48%	39%
Meer openheid geven over de mogelijke gevolgen en risico's van alle recente ontwikkelingen voor mijn pensioen	<b>30%</b>	8%	22%
Anders	<b>30%</b>	28%	30%

## Vertrouwen in het pensioenfonds

---

- Vraag 11  
Maakt u zich wel eens zorgen om de financiële situatie van het pensioenfonds en daarmee ook uw toekomstig pensioen?

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Ja	<b>63%</b>	51%	63%
Nee	<b>37%</b>	49%	37%

## Vertrouwen in het pensioenfonds

- Indien ja
- Vraag 11b  
Welke zorgen heeft u?

	2016	2014	2012
Dat mijn pensioen straks helemaal niet wordt uitgekeerd	12%	12%	12%
Dat ik straks minder pensioen krijg uitgekeerd dan nu wordt toegezegd	76%	71%	76%
Dat mijn pensioen niet jaarlijks verhoogd (uitblijven van indexatie / toeslagverlening)	12%	17%	12%



## Vertrouwen in het pensioenfonds

---

- Vraag 12  
Welk rapportcijfer geeft u PDN in het algemeen?

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Gemiddeld	<b>7,4</b>	7,5	7,4

## Communicatiemiddelen

---

- Vraag 13  
Vindt u dat u voldoende geïnformeerd wordt vanuit PDN?

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Ja	<b>86%</b>	89%	90%
Nee	<b>14%</b>	11%	10%

## Communicatiemiddelen

- Indien Nee
- Waarover zou u beter geïnformeerd willen worden?  
Meerdere antwoorden mogelijk

	<b>2016</b> <b>(n=99)</b>	<b>2014</b> <b>(n=106)</b>	<b>2012</b> <b>(n=86)</b>
Pensioen in het algemeen	<b>36%</b>	51%	50%
De (onderdelen van de) pensioenregeling	<b>44%</b>	45%	56%
Mijn persoonlijke pensioensituatie	<b>79%</b>	88%	81%
Mijn keuzemogelijkheden	<b>72%</b>	75%	74%
De financiële situatie van PDN	<b>39%</b>	37%	50%
Over wat er met mijn pensioen gebeurt bij veranderingen in mijn werk- of privésituatie	<b>38%</b>	52%	46%

## Communicatiemiddelen

- Waarover zou u beter geïnformeerd willen worden?  
Meerdere antwoorden mogelijk

	<b>2016 (n=99)</b>	<b>2014 (n=106)</b>	<b>2012 (n=86)</b>
De onzekerheden in de pensioenregeling en de risico's die ik daardoor loop	<b>48%</b>	51%	50%
De manier waarop het bestuur omgaat met risico's	<b>33%</b>	24%	41%
Algemene financiële informatie over pensioenen	<b>28%</b>	-	-
Geen van bovenstaande	<b>3%</b>	4%	0%

## Communicatiemiddelen

- Indien Nee
- Hoe zou u beter geïnformeerd willen worden?

	<b>2016 (n=99)</b>	<b>2014 (n=106)</b>	<b>2012 (n=68)</b>
Bij voorkeur schriftelijk (brieven, brochures, etc.)	<b>43%</b>	16%	40%
Bij voorkeur via teksten op de website	<b>7%</b>	-	6%
Bij voorkeur via introductie- of instructievideo's op de website	<b>20%</b>	5%	7%
Bij voorkeur middels bijeenkomsten	<b>26%</b>	5%	6%
Bij voorkeur middels een persoonlijk gesprek	<b>62%</b>	43%	41%
Bij voorkeur digitaal	<b>33%</b>	31%	-

## Communicatiemiddelen

- Vraag 14  
Over het algemeen is de communicatie van PDN over mijn pensioen begrijpelijk (*1 = helemaal mee oneens, 5 = helemaal mee eens*)

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
1: Helemaal mee oneens	<b>1%</b>	1%	1%
2	<b>4%</b>	5%	3%
3	<b>28%</b>	23%	22%
4	<b>58%</b>	54%	52%
5: Helemaal mee eens	<b>9%</b>	17%	22%

## Communicatiemiddelen

- Heeft u het afgelopen jaar uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO) van PDN gelezen?

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Ja, helemaal	<b>48%</b>	43%	42%
Ja, maar alleen op hoofdlijnen	<b>43%</b>	48%	48%
Nee, want ik ben kort in dienst, waardoor ik nog geen UPO heb ontvangen	<b>2%</b>	2%	2%
Nee	<b>5%</b>	6%	7%
Weet niet	<b>2%</b>	1%	1%

## Communicatiemiddelen

---

- Indien ja
- Vraag 15b  
Begreep u de informatie op het Uniform Pensioenoverzicht?

---

	<b>2016 (n=633)</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Ja, ik vond het duidelijk	<b>61%</b>	73%	56%
Gedeeltelijk	<b>36%</b>	26%	42%
Nee, niet goed	<b>3%</b>	1%	2%

---



## Communicatiemiddelen

- Indien Nee
- Vraag 15c  
Kunt u aangegeven waarom u het Uniform Pensioenoverzicht niet heeft gelezen?

	2016 (n=50)	2014 (n=61)	2012 (n=45)
Omdat ik de pensioenplanner van PDN gebruik om mijn pensioensituatie te bekijken	0%	-	-
Omdat ik daar geen tijd voor heb gehad	8%	13%	4%
Omdat het mij niet interesseert	8%	5%	7%
Omdat ik het op het eerste gezicht veel te ingewikkeld vond	10%	28%	24%
Omdat ik het vertrouwen heb dat het wel goed zit	4%	15%	20%
Omdat rondom pensioen nog zoveel verandert voordat ik met pensioen ga	30%	23%	36%
Anders	40%	16%	9%

## Communicatiemiddelen

- Vraag 16  
Heeft u behoefte aan aanvullende informatie over het Uniform Pensioenoverzicht?

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Nee	<b>39%</b>	43%	45%
Ja, bij voorkeur middels een informatiebijeenkomst	<b>9%</b>	5%	7%
Ja, bij voorkeur middels aanvullende informatie op de website, zoals een filmpje of gesproken toelichting	<b>31%</b>	30%	31%
Ja, bij voorkeur middels een persoonlijk gesprek	<b>21%</b>	22%	17%

## Communicatiemiddelen

---

- Vraag 17  
Maakt u gebruik van PDN Post-digitaal?
- Pensioenfondsen mogen hun post digitaal verzenden, tenzij de deelnemer aangeeft de post op papier te willen ontvangen. Wat vindt u ervan als PDN uw post digitaal (via een beveiligde 'brievenbus' op de PDN-website) gaat verzenden?

---

	<b>2016</b>
Ik wil graag alle post van PDN digitaal ontvangen	<b>31%</b>
Ik ontvang alle post van PDN al digitaal	<b>35%</b>
Ik wil alle post op papier ontvangen	<b>35%</b>

---

## Communicatiemiddelen

---

- Vraag 18  
Heeft u het afgelopen jaar de website van PDN bezocht?

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Ja	<b>71%</b>	53%	56%
Nee	<b>29%</b>	47%	44%

## Communicatiemiddelen

- Indien Ja bij vraag 18
- Vraag 18b  
Welke informatie zocht u op de website?

	<b>2016 (n=490)</b>	<b>2014 (n=516)</b>	<b>2012 (n=376)</b>
De financiële situatie van PDN	<b>3%</b>	4%	9%
Nieuwsbericht(en)	<b>5%</b>	5%	9%
Algemene informatie over mijn pensioenopbouw	<b>12%</b>	16%	14%
Mijn keuzemogelijkheden	<b>18%</b>	13%	12%
Gevolgen van veranderingen in mijn situatie	<b>7%</b>	7%	9%
Mijn Pensioen (digitale UPO en/of pensioenplanner)	<b>51%</b>	50%	40%
Overig	<b>3%</b>	5%	7%

## Communicatiemiddelen

---

- Indien Ja op vraag 18
- Vraag 18c  
Heeft u de informatie gevonden?

---

	<b>2016</b>
	<b>(n=490)</b>
Ja	<b>92%</b>
Nee	<b>8%</b>

---

# Communicatiemiddelen

- Indien Ja op vraag 18
- Vraag 18d  
In hoeverre vindt u de informatie op de website begrijpelijk?

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
1: Onbegrijpelijk	<b>0%</b>	0%	0%
2	<b>2%</b>	2%	1%
3	<b>25%</b>	21%	19%
4	<b>65%</b>	56%	59%
5: Begrijpelijk	<b>8%</b>	21%	21%

## Communicatiemiddelen

- Indien Ja op vraag 18
- Welk rapportcijfer geeft u de website?

	2016	2014	2012
1	0%	0%	0%
2	0%	0,5%	0%
3	0%	0,5%	1%
4	0%	1%	0%
5	2%	2%	4%
6	9%	8%	7%
7	35%	34%	38%
8	44%	41%	38%
9	8%	12%	10%
10	1%	1%	2%

Gemiddelde rapportcijfer 2016:7,4

2014:7,4

2012: 7,5



## Communicatiemiddelen

---

- Vraag 19  
Ben u geabonneerd op de digitale nieuwsbrief van PDN?

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Ja	<b>74%</b>	50%	64%
Nee	<b>26%</b>	50%	36%

## Communicatiemiddelen

- Indien Ja op vraag 19

- Vraag 19b

Welk gemiddelde rapportcijfer geeft u de nieuwsbrief?

	2016	2014	2012
1	0%	0%	0%
2	0%	0%	0%
3	0%	0%	0%
4	0%	0%	0%
5	2%	3%	2%
6	8%	8%	10%
7	42%	38%	37%
8	40%	42%	42%
9	6%	8%	7%
10	1%	1%	1%

Gemiddelde rapportcijfer in 2016: 7,4

2014: 7,5

in 2012: 7,4

## Communicatiemiddelen

---

- Vraag 20  
Heeft u het afgelopen jaar het jaarbericht gelezen?

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Ja	<b>57%</b>	53%	53%
Nee	<b>43%</b>	47%	47%

## Communicatiemiddelen

---

- Indien ja bij vraag 19
- In hoeverre vindt u de informatie van het jaarbericht begrijpelijk?

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
1: Onbegrijpelijk	<b>0%</b>	0%	0%
2	<b>2%</b>	2%	2%
3	<b>41%</b>	27%	26%
4	<b>51%</b>	57%	57%
5: Begrijpelijk	<b>6%</b>	14%	15%

## Communicatiemiddelen

- Indien nee bij vraag 20
- Vraag 20c  
Waarom heeft u het jaarbericht niet gelezen?

	<b>2016 (n=298)</b>	<b>2014 (n=456)</b>	<b>2012 (n=310)</b>
Omdat ik daar geen tijd voor heb gehad	<b>22%</b>	9%	31%
Omdat het mij niet interesseert	<b>11%</b>	27%	8%
Omdat ik het op het eerste gezicht veel te ingewikkeld vond	<b>24%</b>	25%	23%
Omdat ik niet wist dat er een jaarbericht bestond	<b>34%</b>	30%	26%
Anders	<b>8%</b>	9%	12%

## Communicatiemiddelen

---

- Vraag 21  
Heeft u het afgelopen jaar contact opgenomen met de Pensioen Desk?

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Ja	<b>25%</b>	16%	15%
Nee	<b>75%</b>	84%	85%

## Communicatiemiddelen

---

- Indien Ja op vraag 21
- Vraag 21b  
Is de bereikbaarheid van de Pensioen Desk (werkdagen van 09:00 – 17:00 uur) voldoende?

	<b>2016</b>	<b>2014</b>
Ja	<b>96%</b>	94%
Nee	<b>4%</b>	6%

## Communicatiemiddelen

- Indien Ja bij vraag 21
- Vraag 21c  
Welk rapportcijfer geeft u in het algemeen voor de dienstverlening van de Pensioen Desk?

	2016	2014	2012
1	1%	1%	1%
2	0%	1%	1%
3	0%	1%	0%
4	2%	1%	5%
5	4%	1%	1%
6	11%	10%	4%
7	25%	32%	16%
8	41%	34%	42%
9	13%	14%	22%
10	2%	5%	8%

*Gemiddelde rapportcijfer in 2016: 7,4*

*2014: 7,5*

*2012: 7,8*



## Communicatiemiddelen

---

- Vraag 22  
Heeft u al eens gebruik gemaakt van de pensioenplanner in 'Mijn Pensioen'?

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Ja, eenmalig	<b>23%</b>	24%	31%
Ja, meerdere keren	<b>49%</b>	30%	25%
Nee, want ik heb nog geen toegang	<b>5%</b>	12%	9%
Nee, ik heb daar geen interesse in	<b>8%</b>	11%	9%
Nee, anders	<b>15%</b>	23%	26%

## Communicatiemiddelen

---

- Indien Ja bij vraag 22
- Vraag 22b  
'Mijn Pensioen' (digitale UPO en/of pensioenplanner) heeft bijgedragen aan een beter beeld van mijn eigen pensioensituatie

	<b>2016 (n=504)</b>	<b>2014 (n=530)</b>	<b>2012 (n=372)</b>
Volledig mee eens	<b>21%</b>	12%	6%
Mee eens	<b>53%</b>	40%	45%
Neutraal	<b>23%</b>	44%	27%
Mee oneens	<b>2%</b>	4%	3%
Volledig mee oneens	<b>1%</b>	0%	18%

## Communicatiemiddelen

- Indien Ja bij vraag 22
- Vraag 22c  
Het werken met de pensioenplanner gaat mij gemakkelijk af

	<b>2016 (n=504)</b>	<b>2014 (n=530)</b>	<b>2012 (n=372)</b>
Volledig mee eens	<b>13%</b>	25%	15%
Mee eens	<b>52%</b>	46%	47%
Neutraal	<b>29%</b>	26%	35%
Mee oneens	<b>4%</b>	3%	3%
Volledig mee oneens	<b>1%</b>	1%	1%

## Communicatiemiddelen

---

- **Vraag 23**  
U wordt door PDN op diverse manieren geïnformeerd over uw pensioen (o.m. Via Connect DSM, Nieuwsbrief PDN, website PDN, Uniform Pensioenoverzicht en Mijn pensioenplanner). Wat vindt u van de hoeveelheid informatie?

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Voldoende	<b>89%</b>	89%	86%
Te weinig	<b>7%</b>	4%	5%
Te veel	<b>4%</b>	7%	9%

## Communicatiemiddelen

- Vraag 24

Hoe waardeert u de communicatie over uw pensioen door PDN over het algemeen?

	2016	2014	2012
1	0%	0%	0%
2	0%	0%	0%
3	0%	1%	0%
4	1%	1%	1%
5	3%	4%	4%
6	11%	9%	9%
7	36%	31%	35%
8	40%	43%	40%
9	6%	10%	9%
10	1%	1%	2%

Gemiddelde rapportcijfer in 2016:7,3

2014: 7,4

In 2012: 7,4

## Communicatiemiddelen

- Vraag 25

Wilt u aangeven van welke van onderstaande online platformen (social media) u momenteel gebruik maakt? Meerdere antwoorden mogelijk.

	2016	2014	2012
YouTube	43%	39%	32%
Facebook	47%	46%	37%
Pinterest	6%	-	-
Instagram	11%	-	-
Tumblr	0%	-	-
Yammer	17%	14%	6%
Twitter	13%	12%	11%
LinkedIn	54%	55%	46%
Google+	20%	19%	19%
Flickr	0%	1%	2%
Anders	2%	-	-
Ik maak geen gebruik van social media	22%	21%	27%

## Communicatiemiddelen

---

- Vraag 25b

Als PDN besluit een of meerdere van deze platformen (social media) in gebruik te nemen om pensioeninformatie te verspreiden en/of om interactie (bijvoorbeeld vragen te stellen) en dialogen (discussies) over pensioen te realiseren, doe ik zeker mee.

	<b>2016</b>	<b>2014</b>	<b>2012</b>
Volledig mee eens	<b>5%</b>	5%	5%
Mee eens	<b>25%</b>	20%	17%
Neutraal	<b>34%</b>	39%	37%
Mee oneens	<b>22%</b>	20%	26%
Volledig mee oneens	<b>15%</b>	16%	16%



Dit waren de resultaten